

Veiledning av dr. grads kandidater ved Seksjon for sykepleievitenskap

- viktige aspekter i samarbeidet mellom veileder og kandidat
 - kompetanseforventning

ved dr. grads kandidatene:

Venke Johansen & Astrid Steen Isaksen
UiB, Institutt for samfunnsmedisinske fag
Seksjon for sykepleievitenskap

Anvendt teori

- **Olga Dysthe**

Modeller i veiledning: ”undervisnings-, lærling-, partnerskaps modellen”

(Olga Dysthe (2003). Rettleiing av hovedfagsstudenter: undervisning, partnerskap eller lærlingskap? I J.I. Nergård og S. Nettet (red), Den gjenstridige Edmund Edwardsen 60 år.)

- **Olga Dysthe og Siri Breistein**

Faser i veiledningen - studenters mening om god og dårlig veiledning m.m.

(Olga Dysthe og Siri Breiste (1999). Fagskriving og rettleiing ved universitetet. Rapport 3/99, Program for læringsforskning, Universitetet i Bergen.)

- **Reglement for PhD graden (UiB 2003)**

§ 1. Målsetting *”skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt”*

”-----gir faglig dybde og bredde i eget fag --- faget settes inn i en større sammenheng--”

”---- trening i formidling--”

§ 4.3 Veiledning *”individuell, jevnlig kontakt, inngå i aktivt forskningsmiljø”*

Fremgangsmåte

- Semistrukturert intervju med 3 veiledere og 4 dr. grads kandidater
- 6 åpne spørsmål
 - 1) hva er viktig å vektlegge i ulike faser
 - 2) avtalte rammer for veiledning
 - 3) hvordan “bruke” veiledere
 - 4) behov ved hovedfag vs. dr. grad
 - 5) forestilling om kompetanse etter avsluttede studier
 - 6) fordeler/ulempes med tildeling av “ferdige” prosjekter
- Deskriptiv, ”tematisk analyse”
- Belyse funn opp mot anvendt teori (jfr. Forrige bilde)

** tilfeldig varierende rekkefølge i presentasjonen av resultat*

Kandidat Sp. 1: Hva er det viktig for veileder å vektlegge i veiledning av deg som dr-grads kandidat i ulike faser gjennom studiet?

Kandidat 1

1. Gi tidlig respons på design, aktiv med i utforming fordi en ikke helt forstår alt. Trenger at veileder tar styring
2. Ikke særlig behov for veiledning under datasamlingen
3. Under analyse og artikkelskriving trenger en at veileder gir respons på aktuelle analyser. Veileder må være styrende til å begynne med. Gå gjennom setning for setning når en begynner på artikkelen. Trenger tilbakemelding både på språk og innhold fordi dette er en enhet.

Kandidat 2

1. Veilede en til å lese det "rette", kan fort lese seg ihjel og kanskje på feile ting
Ikke går for fort inn i valg av teorier, viktig med en allmenndanning tidlig i studie, ikke velge metode for tidlig
2. Bør være et nært samarbeid gjennom hele forløpet – og kunne reflektere sammen med veileder også uformelt. Veileder drar en med i det som er viktig.

Kandidat Sp.1: Hva er det viktig for veileder å vektlegge i veiledning av deg som dr-grads kandidat i ulike faser gjennom studiet?

3. Veileder ”styrer” en mot å bli ferdig med dr.grad, selv om en kan forsette etter dr.grad. 3 år er for kort for mange prosjekt, men en forløpig avslutning

Kandidat 3

1. Avtale hvordan vi skal samarbeide. I ulike faser ha en dialog om sentrale steg i neste fase, slik at jeg er forberedt og kan planlegge spesifikt, gi tips om hvor jeg kan finne relevant litteratur etc. Være en viktig diskusjonspartner og en som hjelper til med å legge opp løpet.
2. Mindre behov for veiledning, men gi støtte og oppmuntring mht datainnsamling etc
3. Tettere samarbeid igjen. Lese artiklene, vurdere om innhold og form er av god kvalitet. Gi forslag til endringer. Veiledning er å lede på vei, men jeg skal stå for arbeidet og det er mine valg som blir det endelige. Viktig at vi snakker om det.

Kandidat Sp.1: Hva er det viktig for veileder å vektlegge i veiledning av deg som dr-grads kandidat i ulike faser gjennom studiet?

Kandidat 4

1. Viktig å vektlegge dialogen for å sikre at prosjektet er vel gjennomtenkt, at kandidat har dybde forståelse for eget prosjekt og at metodevalg og fremgangsmåte er fornuftig/riktig – tenke høyt med – prøve ut egne tanker
Om veileder er kjent på feltet, kunne veilede på litteraturvalg
2. Anbefale kurs og konferanser som synes aktuell (her har kandidaten størst ansvar selv)
Om veileder kan delta i selve prosjektet med datainnsamling/intervju/analyse prosessen etc. kan dette være spesielt gunstig.
3. Senere er det av stor betydning at veileder ser kritisk på tekster, og veileder på tidsskriftvalg for publisering. Veileder bør kjenne formalitetene rundt publisering. Sammen med kandidat bør veileder sørge for at kandidat har nødvendige studiepoeng. Hovedansvaret ligger selvsagt på kandidaten selv

Veileder Sp. 1: Hva er viktig for deg å vektlegge i veiledning av kandidaten i ulike faser gjennom studiet?

- *V: Planleggings fase - skape entusiasme og tro på prosjektet -vektlegge struktur - tidsplan -sikre faglig og metodisk kvalitet - gjennomførbart - etisk mulig*
Gjennomførings fase - lære kandidat å søke kunnskap -oppmuntre -aktuelle kurs -støtte ved vanskeligheter -gi kommentarer på tekst
Avslutnings fase- studenten må tro på seg selv -ha et godt forhold (viktig i hele perioden)
- *V: 1.fase - kandidat må uttrykke klart hva de VIL -konkret og realistisk arbeidsplan*
2.fase - utvikle selvstendighet - kandidat jobber og tar kontakt ved behov/
3.fase - ny detaljert tidsplan - mye kontakt - ser på struktur, språk og innhold/

Veileder Sp. 1: Hva er viktig for deg å vektlegge i veiledning av kandidaten i ulike faser gjennom studiet?

- *V: 1.fase - veilede på prosjektskriving - kandidat leser seg opp på tema, veileder også - problemstilling viktig, må være håndterlig -
Mellomfase - Regelmessige avtaler (alltid ha avtale) - fremdriftsplan - individuelle løp - dialog hele veien - spille på biveileder -
Skrivefasen (siste året) - mest erfaring med monografier - diskuterer mer helhet, mindre detaljer - endringer kan bli arbeids krevende, også for veileder*

Alle faser -- - Forsøker å være et medmenneske - unngå å være en terapeut (vanskelig balansegang)- råder kandidater til å søke hjelp - følge opp på et personlig plan - bry meg, forstå at vedkommende kan ha det vanskelig - noen ganger justere løpet ved problemer

Kandidat Sp.2: Hvilke rammer for veiledning har du og dine veiledere blitt enige om?

Viktig å få formalia i orden innledningsvis, tenker da på hvordan vi skal jobbe. Hva kan jeg vente å få hjelp til, og når kan det passe at jeg tar kontakt. Vi har avtalt hvordan vi skal samarbeide, og vi har etablert et godt forhold. Synes det er en kjempefordel.

Ingen veldefinerte rammer. Leverer utkast som en får tilbakemelding på. Leverer så ofte som kandidaten vil. Sånn har det blitt underforstått. Får muntlig og skriftlig tilbakemelding. Før hver artikkel samarbeider om hvilket mål den enkelte artikkel skal ha. Dette gjelder begge veilederne, men hovedveileder bruker noe mer tid.

Lite faste rammer, viktig å være fleksibel, noen faste veiledninger i semesteret slik at en ser at prosjektet går videre, tett forhold krever ikke så mange formaliteter

Min veileder er aktiv deltagende i prosjektet og har derfor vært mye involvert i alle faser. Når vi er inn i en arbeidsfase setter vi gjerne av 2-3 møter fremover av ca 2 –5 timers varighet.

Veileder Sp.2: Hvilke rammer for veiledning har du og dine kandidater blitt enige om?

- *V: kontrakt viktig - ønsker egentlig å bruke mer tid på rammer for hvordan bruke hverandre - grunnet tidsnød går en for mye rett på - ta opp det med å være direkte og tydelig - kandidat må tidlig ta opp om det er noe de reagerer på - gjensidig ansvar, men veileder må ta opp det med rammer*
- *V: arbeide med rammer samtidig en arbeider med prosjektbeskrivelsen, tar ofte en del tid - avtaler fra gang til gang - tid i mellom avhenger av arbeidsbyrde - tar tid å få bilde på hvordan samarbeidet skal være - forventer beskjed om veiledningsløpet endres*
- *V: ingen skriftlig avtale utover formelle retningslinjer - kandidat tar kontakt ved behov - følge opp ved manglende kontakt eller fremdrift - skriftlig materiale før veiledning - arbeide med å få klarere grenser i kontakt, oppfølging og tidsfrister*

Kandidat Sp.3: Hvordan bruker du dine veiledere?

- Bruker som diskusjonspartner for å høre om argumentasjonen er god eller ikke. De stiller relevante motspørsmål.
- Skrive artikler sammen, reflektere sammen, hovedveileder må kunne føre en videre, hjelpe og løfte en videre fra et hovedfagsnivå.
- Jeg tar initiativ til veiledning. Oversender utkast til artikkel pr mail. Vi møtes endel men har også tlf veiledning. Jeg har en hovedveileder og en biveileder. Biveileder er fageksperten vedrørende deler av mitt tema og er inne i bildet sjeldnere. Når jeg har skriftlige ting litt mer bearbeidet eller jeg trenger å drøfte konkrete spørsmål i forhold til biveileder tar jeg kontakt. Det hender at biveileder er med på møter sammen med hovedveileder.
- Jeg bruker hovedveileder mest, men har og aktivt brukt biveilederne i forbindelse med en artikkel. Da leste også disse tekst og gav detaljerte tilbakemeldinger. De var og nyttig i forhold til dialogen med tidsskriftet.
Jeg legger frem nye ideer og tanker for min hovedveileder nokså hyppig. Vedkommende leser nøye gjennom tekstene, samtidig som jeg må passe på at jeg ikke kveler vedkommende med stadig ny tekst. Min hovedveileder har likevel aldri klaget. Vi kontrollerer sammen at alt er som det skal i forhold til informasjonsskriv, innsendelser til forlag etc.

Veileder Sp.3: Hvordan bruker kandidatene deg som veileder?

- *V: varierer etter forløp - noen ganger føles “misbrukt” i forhold til respekt for tid (uavklarte rammer?) - vanlig at kandidater tar kontakt ved behov om alle typer spørsmål*
- *V: kandidater ofte stort press og strenge frister- de fleste møter relativt hyppig - mest erfaring med veiledning på nett, tilbakemeldingene blir da konkrete - kombinerer gjerne telefon og nett*
- *V: de fleste bruker meg på en hensiktsmessig måte - kan bli hovedveileder der jeg er biveileder, hva er biveileders oppgave i forhold til hovedveileder? - noen kandidater er bunnløse, ringer til alle døgnets tider*

Kandidat Sp.4: Har du andre behov nå enn da du tok hovedfag/master?

- Setter høyere krev til profesjonalitet når en skriver artikler enn hovedfagsoppgaven. Veileder var mindre kritisk på hovedfag enn nå. Har mer behov for tilbakemelding nå i alle faser.
- Har jobbet med samme tema på begge nivå, så behovet er tydelig forskjellig. Legger mye mer vekt på kritisk refleksjon ikke bare gjennomføre et forskningsprosjekt etter beste evne. Reflektere omkring faget, metoden, temaet. Hovedfag mer en læreprosess. Dr.grad mer et refleksjonsprosjekt.
- Selvsagt. Har mer erfaring nå og er mer selvstendig. Har behov for veiledning på et annet nivå, veileder blir mer en diskusjonspartner på dr.grad.
- Jeg har mer behov for å kjenne jevnbyrdighet. At vi er to forskere som tenker sammen. Tidligere hadde jeg mer forventning om å bli evaluert på det jeg gjorde og tenkte. Jeg tror jeg hadde for store forventninger om hvilken kompetanse det er rimelig å forvente av en veileder. Jeg er mer åpen for kritikk nå

Veileder Sp.4: Har dr.grads kandidater andre behov for veiledningenn hovedfag/master studenter?

- *V: stor forskjell, master stud må mer hankes inn, kunne brukt meg mer - master stud ikke så strenge frister - master stud trenger mer hjelp - dr.kandidat mer likeverdig, trenger mer noen å bryne seg på - mer eierforhold til dr.kandidatenes arbeid, særlig de en skriver sammen med og de nær egen spisskompetanse*
- *V: både ja og nei -forventer dr.kandidatene har større selvstendighet, eget driv - dr.kandidatene har et annet ståsted, kommuniserer på et høyere plan - master stud mer behov for oppgaveteknisk veiledning - begge grupper behov for støtte, motivasjon og oppfølging*
- *V: Masterstudenter er ofte ubehjelpelig, kan være vinglete - unntaksvis kan det gjelde dr. grads kandidater også - masterløpet er hardt, krever arbeid, noen sier de er heltidsstudenter, men jobber i fullt arbeid (må være rederlig), vil ha utsatt veiledningen - av masterstudenter er noen aktiv og andre sovende - alle dr.kandidater er aktive - strenge med noen dr.kandidater som er trege*

Kandidat Sp.5: Hvilke forestilling har du om din egen kompetanse når du er ferdig med studiet?

- * Mye bedre kompetanse på skriftlig å uttrykke fagfeltet. Større kompetanse på å se god og dårlig forskning. Ser bedre nå at struktur rundt en er viktig for å få til god forskning som: økonomi, nettverk og datatilgang. Å kunne undersøke/forske på spørsmål en stiller seg er med å opprettholde en oppmerksomhet på faget i fagfeltet (sykepleie).
Hvordan kan samfunnet nytte deg? Skal tilbake til undervisningsstilling. Viktig at undervisere har innsikt i hvordan kunnskap blir til er et viktig bakteppe i kunnskapsformidling som kan påvirke nyutdannede sykepleiere i positiv retning, ved å kunne overføre noe av egen kompetanse på dem. At kunnskap er sant helt til en finner ut noe annet, at det ikke kommer fra "oven". Selv om pasientgruppen en forsker på er snever kan en/studenter trekke tråder videre ved å se at dette er et eksempel på å ivaretar grunnlegger behov ved helsesvikt. Dette er mer generelt. – en overføringsverdi.
- * Når jeg kommer tilbake til høgskolen, så har jeg en videre refleksjonsramme rundt fag og forskning
Kan letter forstå ideologiene som ligger bak endringsprosjektene som foregår både i helsevesenet og i undervisningsinstitusjoner. Kunne gjøre slike analyser. Forstå hva en vil jobbe frem og hva en vil jobbe imot – se bakenforliggende tenkning.
Har annen bakgrunn for å delta i samfunnsdebatten, bli opplært til det.

Kandidat Sp.5: Hvilke forestilling har du om din egen kompetanse når du er ferdig med studiet?

- At jeg skal ha kompetanse til å være en faglig ressursperson som kan bidra med innspill vedrørende faglig utvikling. At jeg skal kunne veilede dr.kandidater selv etter hvert. At den tiden som dr.kandidat gir meg en bredde som gir meg muligheten til å forstå ulike faglige tilnærminger. At jeg skal kunne ha muligheter til å forske videre, og forhåpentligvis at ressurser er tilgjengelig videre. Tiden nå har gitt meg inspirasjon til videre arbeid innen feltet etterpå.
- Jeg har stor forståelse for kunnskapsutvikling generelt, og kompetanse på forskning innen noen områder spesielt. Jeg vil ha mot og kompetanse til å gå løs på mange ulike prosjekter/problemområder, fordi jeg har lært at en lærer mest med å arbeide med tingene. Når det gjelder undervisning har jeg større dybdeforståelse på noen felt, og er kanskje mindre villig til å bevege meg i bredden fordi jeg ikke ønsker å være overfladisk. Det tar lang tid å sette seg inn i nye emner. Dette er ikke alltid hensiktsmessig for arbeidsplassen. Jeg vil ha god kompetanse til å veilede andre både på prosjekter og oppgaveskriving/ artikler evt. I større grad kan jeg møte meg opp til å delta i den offentlige samfunnsdebatten og ha noe å bidra med.

Veileder Sp.5: Hvilken forestilling har du om kandidatenes kompetanse når de er ferdige med studiet?

- **VEILEDER:**
- *V: må kunne være spørrende og undrende - kunne argumentere - ha noe almendannende - drøfte eget og andres arbeid - lære andre å tenke, hva rører seg i inn- og utland - delta i levende diskusjon - forstå at andre har andre betraktninger og arbeidsmåter - vidsyn - samtalekunst - bli engaskjert*
- *V: kan gjøre selvstendige vurderinger - må kunne frigjøre seg fra vedtatte regler - må ha bredde - kunne vurdere god og dårlig kvalitet (på prosjekter, artikler, fremlegg etc.)*
- *V: har tilegnet seg forskningskompetanse - har fordypning innen en tematikk - vil fremstå ulikt, noen mer sulten på forskning enn andre - har utviklet veiledningskompetanse for andres prosjekter - kan gå inn i ulike stillinger knyttet til undervisning, forskning, utredningsarbeid*

Kandidat Sp.6: Fordeler/ulemper ved å bli tildelt veileders ferdige prosjekt/ datamateriale vs. det å utarbeide egne ideer og prosjektplan?

Fordel: Dette måtte vært en utrolig fordel gjerne med datamaterialet fordi det å samle data er en så tung og tidkrevende prosess uten de store intellektuelle utfordringer. Må bruke tid på statistikk og skriving.

Ulempe: Er kjøpt og betalt – har liten påvirkningsmulighet. Får ikke utvikle egne ideer eller stille spørsmål en selv er opptatt av.

Ubetinget størst fordel.

Fordel: For å komme fort igjennom er det fordel å komme inn i noe ferdig.

For å bli mer reflektert trenger en arbeide med egne prosjekt.

Viktig å være med å tenke ut egne prosjekter, gå igjennom hele prosessen selv for å kunne lære denne.

Fordel: Bli et tettere samarbeid med profesjonelle forskere. Mer anvendbar kunnskap (større prosjekter). Sparer tid og krefter, gjennomfører hurtigere.

Ulempe: Gjennomfører bare deler av forskningsprosessen, Stimulerer mer til det å være nøyaktig enn kreativ og utforskende. Selvforsterkende forskningsfelt, forsetter gjerne med det en har lært noe om. Dette kan gi sterke, gode forskningsmiljø, eller snevre og rigide!

Kandidat Sp.6: Fordeler/ulemper ved å bli tildelt veileders ferdige prosjekt/ datamateriale vs. det å utarbeide egne ideer og prosjektplan?

Fordel: Den gjennomsnittlige gjennomstrømningen blir raskere ved ferdige konsepter, men mangfoldet vil lide, det blir mindre kreativt.

Jeg ser det som en kjempefordel at jeg har anledning til å arbeide med mitt interesseområde. Har mye å si for engasjement. Jeg har lært svært meget av å utarbeide prosjektplanen selv, spissing av problem, samle data selv (med alle fallgruvene i så måte) etc. Spes i forhold til å skulle imøtekomme forventninger om egen kompetanse som ferdig. Den totale forskningsprosessen er mer enn å analysere og skrive artikler. Det er en fordel å ha klinisk erfaring ved egne prosjekt.

Ulempe: De som får et ferdig konsept får mest trening i analyse og skriving. Kompetansen ellers blir mindre, de kan ikke få samme innsyn og forståelse for totaliteten pluss at det blir dårligere selvstendighetstrening.

Veileder Sp.6: Fordeler/ulemper med å bli tildelt veileders ferdige prosjekt/datamateriale vs. at kandidaten utarbeider egne ideer og prosjektplan?

- **V: Fordel:** *nært opp til veileders kompetanse og interessefelt - sparer tid - inngår i større faglig fellesskap* **Ulempe:** *kan bli for mye ledet - får vise lite kreativitet - lærer mindre i forhold til planlegging og skrive prosjektplan - kan være mindre motiverende*
- **V: Fordel:** *veileder større eierforhold til prosjektet - raskere gjennomføring - bedre veiledning* **Ulempe:** *mindre selvstendighet hos kandidat - mindre bredde - mindre engasjement og eierforhold fra kandidat side - mer faglig distanse - våre studenter har vanligvis lang faglig historie og mye ballast med egne interesseområder - sykepleie omfatter så mye, bare veileders spissområder ville gi svært redusert sett med problemstillinger - vi er få på landsbasis, redusert faglig omfang ikke bra -- kanskje en kombinasjon ville vært bra?*
- **V: Fordel:** *Phd-kandidater blir med i en forskningspool, blir assistenter for forskningsgruppen, kan være ok på et vis, må da være åpen for kandidatenes innspill* **Ulemper:** *strømlinjeformet - pendelen går for langt i en retning - helsefag er mye på medisinsens premisser - phd og master er en nivåsenkning fra dr.grad og hovedfag*
(trenger begge deler)

Andre utsagn KANDIDAT

- Viktig å ha veileder fra samme fagfelt, snakker samme språk, kjenner de aktuelle teorier, lik måte å tenke metode på (sosiolog/spl).
- Viktig at veileder og kandidat kan kommunisere gjennom flere år, må kunne forstå hverandre
- Viktig at veileder kan være oppmuntrende, utrolig viktig. Ikke viser irritasjon.
- Ønsker direkte og klar tale fra veileder, men må være trygg på at ting er mellom oss, særlig i tidlige faser når ting er uferdige.
- I ulike faser ha en dialog om sentrale steg i neste fase, slik at jeg er forberedt og kan planlegge spesifikt.
- Noen ganger er det viktig at vedkommende kan gi støtte når en har ”tunge perioder”. Føler det er godt å vite at noen bryr seg. En veileder skal vel også kunne ”svinge pisken” om en blir hengende etter.
- Det er viktig at det er gjensidig tillit mellom kandidat og veileder, at ingen henger ut hverandre. Noen kandidater prater stygt om veileder når ting går på tverke, det er ikke bra, vise versa gjelder også noen ganger. Men det kan selvsagt være viktig å søke hjelp hos andre når det er vanskeligheter, det er ikke være illojal.

Andre utsagn VEILEDER

- *V: kjekt å veilede, kjekkest med tema du behersker - skulle gjerne hatt veiledningsgrupper med kandidater som har nærliggende prosjekter*
- *V: Helst ha dr.grads studenter som arbeider med det jeg selv holder på med, ha biveiledere på områder jeg ikke kan*
- *V: Blir ofte godt kjent under utarbeidelse av prosjektplan*

Resultater sett i lys av pedagogisk teori og formelle retningslinjer

- **Veiledningsmodeller:**

Både undervisnings-, lærling- og partnerskapsmodellen er gjenkjennelig i datamaterialet. Tyngdepunktet synes å ligge på en kombinasjon av undervisnings- og partnerskapsmodellen både for kandidater og veiledere. Dette synes å gjelde for alle faser i veiledningen.

- **Faser i veiledning :**

Alle orienterte seg i forhold til en treleddet veiledningsprosess med start-, gjennomførings- og avslutningsfase. Kandidater og veiledere hadde en tilsvarende oppfatning av behov for veiledning innen de ulike fasene, mye i tidlig fase, lite i gjennomføringsfasen og stort behov i avslutningsfasen.

- **Metasamtaler om veiledning (rammer):**

Forekommer sjeldent, men flere uttrykker at det er ønskelig med klarere rammer og avtaler for veiledningsforholdet.

- **Innspill fra veileder:**

Flere kommer inn på at det er viktig å være klar og tydelig i tilbakemeldingene. I tillegg understrekes veileders ansvar for å støtte kandidaten underveie i prosessen

Resultater sett i lys av pedagogisk teori og formelle retningslinjer

- **Reglement for PhD**

Det er ikke eksplisitt vist til nedfelt målsetting for studiet fra noen av de intervjuede. Flere utsagn ligger likevel opp mot denne.

Når det gjelder individuell og jevnlig kontakt mellom veileder og kandidat synes dette å være erfart for begge grupper. Få utsagn berører det å inngå aktivt i forskningsmiljøet

For PhD studier er det nå krav om skriftlig kontrakt mellom veileder og kandidat

Konklusjon

- Bra samsvar mellom gruppenes erfaringer generelt hva angår vektlegging av veiledning i ulike faser og bruk av veileder. Det er likevel ulikheter mellom veiledere og mellom kandidater.
- Begge grupper tydelig på at rammer i liten grad er uttrykt eksplisitt
- Bevisst forestilling om kompetanse (når ferdig) er mer uttalt blant kandidatene
- Begge grupper trekker frem fordeler og ulemper ved å gå inn i ferdige prosjekter vs. egne prosjekter - (fortere ferdig/nærhet til forskningsmiljøet, mindre kreativitet/lærer mindre av forskningsprosessen)
- Anvendt teori hensiktsmessig (enkelt behandlet her!!)
- Vi har i denne us vært opptatt av veiledere og kandidaters erfaringer - skulle vektlagt forventninger til veiledning og til hverandre i større grad

Referanser:

- Dysthe, O., 2003, **Rettleiing av hovedfagsstudenter: undervisning, partnerskap eller lærlingskap?** I Nergård, J.I., Nettet, S., (red), Den gjenstridige Edmund Edwardsen 60 år
- Dysthe, O., Breiste, S., 1999, **Fagskriving og rettleiing ved universitetet.** Rapport 3/99, Program for læringsforskning, Universitetet i Bergen